Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 12 december 2023
Onderwerp Uitplaatsing gekoppelde statushouders voor eind 2023

Geachte colleges van Burgemeester en Wethouders en Commissarissen van de Koning,

De maximale bezetting van de COA-locatie in Ter Apel wordt al enige tijd overschreden. Ondanks dat het COA, de medeoverheden en de overige partijen in de migratieketen hard werken om voldoende opvangplekken te realiseren, moeten wij constateren dat er nog meer nodig is. Er zijn met name in gemeenten extra opvangplekken nodig voor asielzoekers en huisvesting voor statushouders zodat die plekken vrijkomen voor asielzoekers die nog in (afwachting zijn van) de asielprocedure.

In de afgelopen periode hebben verschillende partijen grote zorgen geuit over de opvangsituatie in Ter Apel. In de week van 27 november jl. is Vluchtelingenwerk Nederland samen met het Rode Kruis ter plaatse geweest om een beeld te krijgen van de opvangomstandigheden. De GGD heeft op 3 december jl. en de Inspectie van Justitie en Veiligheid op 5 december jl. een (observatie)bezoek gebracht aan de COA-locatie en het IND-gebouw aldaar. Dit heeft geresulteerd in een brandbrief van zowel Vluchtelingenwerk Nederland samen met het Rode Kruis als de Inspectie over de ontstane situatie in Ter Apel waarbij zaken als persoonlijke hygiëne en veiligheid onder druk zijn komen te staan.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft u door middel van brieven op 6 juni, 22 september en 6 oktober jl. opgeroepen tot het creëren van voldoende opvangplekken om zo het COA, en daarbij specifiek het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten. Ondanks dat het COA, de medeoverheden en overige partijen in de migratieketen hard werken om voldoende opvangplekken te realiseren, biedt dit onvoldoende soelaas om de druk op Ter Apel te verminderen. Alles wordt op alles gezet om binnen zeer korte termijn het aantal mensen in Ter Apel naar beneden te brengen, zodat de opvang en begeleiding daar humaan gerealiseerd kan worden. Om dit te kunnen doen hebben wij uw hulp nog steeds nodig.

Te nemen maatregelen: opvang en huisvesting
Naast het realiseren van nieuwe opvangplekken is aan de Landelijke Regietafel Migratie & Integratie afgesproken om de nadruk te leggen op de uitstroom van

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
11 december 2023

Ons kenmerk
5104879

statushouders om zo de druk op de opvang te verlichten. In het kort gaat het hierbij om de volgende maatregelen:

- Statushouders die reeds een woning hebben toegewezen gekregen, en al langer dan 14 weken aan een gemeente zijn gekoppeld, worden versneld uitgeplaatst naar hotels in hun gemeente of in een omliggende gemeente, zodat deze niet langer reguliere plekken bezet houden in asielzoekerscentra. Woningcorporaties zijn door het ministerie van BZK gevraagd om statushouders die verblijven op asielzoekerscentra versneld te huisvesten in overleg met betrokken gemeenten binnen hun woningvoorraad. Om verdringing van andere woningzoekenden zoveel als mogelijk te voorkomen, roepen we medeoverheden op te helpen om snel locaties voor flexwoningen beschikbaar te stellen om zo spoedig extra betaalbare woningen aan de voorraad toe te voegen.
- Aan de Commissarissen van de Koning is gevraagd in hun rol als Rijksorgaan en voorzitters van de Provinciale Regietafels om te helpen op korte termijn opvangplekken in gemeenten te realiseren. Ook worden hotels ingezet om asielzoekers tijdelijk op te vangen totdat zij geplaatst kunnen worden in reguliere opvanglocaties.
- Met vastgoed houdende Rijksoverheidsdiensten wordt door het Rijk bezien of en waar extra opvangmogelijkheden zijn.

Op dit moment verblijven er ruim 15.000 statushouders in de COA-opvang, waarvan 9.000 statushouders die al langer dan 14 weken na vergunningverlening wachten op een woning. Deze statushouders zijn gekoppeld aan een gemeente en klaar voor vertrek naar de betreffende gemeente. Om op korte termijn de uitstroom te versnellen is aan de Landelijke Regietafel van 3 november jl. afgesproken om in overleg met gemeenten statushouders, met gebruikmaking van de Hotel- en Accommodatieregeling (hierna HAR), tijdelijk onder te brengen in hotels of andere accommodaties binnen de gemeenten.

In het bijzonder willen wij aandacht vragen voor het uitplaatsen van statushouders naar gemeenten, waarvan bekend is dat binnenkort woonruimte beschikbaar is. Nadere analyse van de achterstanden op de huisvesting van statushouders leert dat in de COA-opvang momenteel circa 1.360 statushouders – verdeeld over 170 gemeenten – verblijven, voor wie de gekoppelde gemeente bij COA heeft aangegeven dat woonruimte voor hen binnenkort beschikbaar is. Vanwege de zeer urgente situatie in Ter Apel worden de statushouders van deze gemeenten in hotels geplaatst in of nabij de koppelgemeente. COA zal contact opnemen met de betreffende gemeenten om dit proces te begeleiden en te zorgen voor een warme overdracht. De plaatsing in het hotel is op basis van de HAR. Het COA neemt de reservering en de kosten voor het hotel voor haar rekening, waarbij de betreffende gemeente het begeleidingscomponent (1.000 euro per statushouder) uit de regeling ontvangt. Van de gemeenten wordt gevraagd om conform de bekende procedure de statushouder in de BRP in te schrijven (eventueel op een postadres) en de begeleiding te organiseren. Bij het COA is een coördinatiecentrum ingericht om dit proces te begeleiden. De gemeente kan per mail contact opnemen met het coördinatiecentrum: uitstroomstatushouders@coa.nl. Aan de Landelijke Regietafel is afgesproken dat ook de voorzitters van de Provinciale Regietafels betrokken zijn bij deze aanpak. Daartoe zijn de secretarissen van die tafels geïnformeerd, zodat zij contact kunnen leggen en onderhouden met de betreffende gemeentes.

Gezien de nijpende situatie in Ter Apel rekenen wij op uw medewerking bij het uitvoeren van bovenstaande. Inzet vanuit de gemeenten is en blijft essentieel om uit deze problematische situatie te komen. Wij danken u bij voorbaat voor uw inzet en steun.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Regie Migratieketen

Datum
11 december 2023

Ons kenmerk
5104879

Met vriendelijke groet,

H. de Jonge
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

E. van der Burg
De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid